

Leganger Christopher Munthe

Erindrings Tale over nogle hendøede Soldater

Christiania
1789

Tillykke med din eBog

Du har modtaget en eBog via **Det Kongelige Biblioteks EOD-service**.

Vi håber, du vil finde den både nyttig og let at anvende. eBogen er leveret til dig som en søgbar PDF-fil, og det giver dig nogle særlige anvendelses-muligheder.

Hvordan du bruger eBogen

Læse på din skærm

Du kan åbne og læse eBogen via din almindelige PDF-reader, der ligeledes giver dig mulighed for at bladre mellem siderne og zoome i teksten.

Udskrive på din printer

Du kan skrive hele – eller enkelte sider af - eBogen ud på din egen printer.

Gemme på din computer

Du kan let gemme eBogen på din private computer, USB-nøgle eller diskette.

Søge tekst

Du kan søge efter ord, dele af ord eller hele sætninger, i eBogen ved at bruge PDF-Reader'ens indbyggede søgefacilitet. Denne finder du ved at klikke på ikonet "Search" , eller trykke på tastaturknapperne [Ctrl+f].

Kopiere og genbruge tekst

Du kan kopiere tekst fra eBogen ved at klikke på ikonet "Select toolbar" , indramme den tekst, du ønsker kopieret og trykke på tastaturknapperne [Ctrl+c]. Du indsætter teksten, hvor du ønsker det, ved at klikke [Ctrl+v].

Kopiere og genbruge billeder

Du kan kopiere billeder fra eBogen ved at klikke på ikonet "Snapshot Tool" og indramme billedet, du ønsker kopieret. Du indsætter billedet, hvor du ønsker det, ved at klikke [Ctrl+v].

Betingelser for brug

Bruger du eBøger fra Det Kongelige Biblioteks EOD-service accepterer du samtidig de betingelser, der knytter sig til brugen af disse pdf-filer. Den vigtigste af disse betingelser er, at du kun må anvende eBøgerne til personlig ikke-kommerciel brug.

Læs alle betingelserne på <http://books2ebooks.eu/odm/html/kb/da/agb.html>

ERINDRINGS TALE

OVER

NOGLE HENDÖEDE SOLDATER

holden

i Edsvold Kirke

den fiste Söndag i Aaret 1788

af

Sognepræsten Professor *Leganger.*

Hvor mangeln haard og blodig Kamp
Maae dog en Stridsmand holde,
Naar Fienden spruder Ild og Damp,
Som Saar og Döed forvolde?
Dog i det glade Haab at faae
En frelset Eed tilbage,
Saa vover han sit Liv derpaa,
Og lader sig ei jage.

CHRISTIANIA, 1789.

Trykt hos Jens Örbek Berg.

TIL
PRINTS CARL
LANDGREVE AF HESSEN,
FELDT-MARSKALK
OG
COMMANDERENDE GENERAL
FOR
DEN NORSKE KRIGSMAGT.

NAADIGSTE PRINTS

Hvor faa disse Blade end ere, indeholde de dog Religionens Sanheder, hvis Værd ikke beregnes efter Mængden af Ord, men bestaaer i sin egen Fulkommenhed; Og da Deres Höyfyrtelige Durchleuchtighed til Exempel for Jordens Fyrster, til

Exempel for alle, gör Sig en Ære
af at tænke disse Sanheder og at
handle efter dem, faa forfmaa ikke
Naadigste Prints dette Underdanig-
heds Offer, og tillad, at Deres høye
Navn laaner Ære til et Foredrag,
som figter til Dyds og Retskaffenheds
Udbredelse blandt Norges Sønner,
for hvilke Kongen böed Dem at
være første Anfører. At jeg med
dobbelt Vægt föelte som Taler mit
Embed, at mine Opmuntringer
fandt en aaben Ingang paa Soldatens
Siæl, og at denne er villig til at
handle efter sine Pligter; Det takker
jeg

jeg Gud, det takker jeg Dem,
Naadigste Prints for; Thi hvor
mægtig taler Dyden til vort Hierte,
naar den skinner fra Purpuret; Og
for at blive varm Lærer maae man
önske sig den Lykke at kiende
Dem! og Og til at være troe
Soldat behöves kun den Ære at
stride under Dem. Derfor blev
det en Sanhed, som ingen Smiger
kan vanhellige, og ingen Rænke
undergrave: at Norge velsigner
Dem, at Enken bag Klippen roe-
lig overgiver Dem sin eeneste Sön,
at Krigeren döer glad ved Deres

Side , og at jeg er med dybeste
Ydmyghed

NAADIGSTE PRINTS

D E R E S

underdanigste Tienet

C. M. Leganger.

Forerindring.

Aarsagen, hvorfor jeg holdt denne Tale for min Meenighed, fandt jeg i Mennesket og i mit eget Hierte; Uden Kundskab om hiint blive vi blotte Røfter, og uden at tale af Hiertet ere vi kolde Maskiner. Da Almuen gemenlig föler de förfste Begreber den danner sig, uden at undersöge dem, og oftest handler efter förfste Indtryk, Tingen udenfra gör; Saa er det ikke at undre over, at Tabet af nogle Soldater, som vare döede paa Krigs-Toget til Sverrig, at Sygdom, som anfaldt adskillige af de hjemkomne, og at Döden, som borttog en og anden af dem, virkede paa Gemytterne, og udbredede en vis Sorg, som gränsede til Mismodighed; jeg erfarede det, og föelte min Pligt, saa meget som stoed til mig, om mueligt, at dæmpe denne Mismodighed, og at standse et Onde, som for Staten var værre end baade Sygdom og Döed.

Offentlig nævnede jeg Dagen, da jeg vilde hædre de afdöde Soldaters Minde, jeg inböed alle Militaire af min Meenighed da at være i Guds Huus, de kom, jeg taledes, og lovet være Gud, jeg taledes ikke uden Nytte.

Men jeg havde endnu et Öyemärke, og dette blev tillige opnaaet: At samle af mine Tilhörerere en frievillig Gave til Hielp for de efterlevende Soldater-Enker, hvoraf Sex sukke under Fattigdom; Nye-

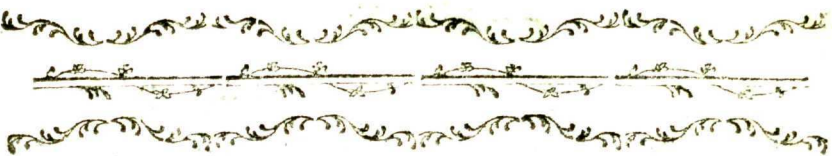
Aars Dag blev denne Gave ved Tavlerne i Kirken
 infamlet, den beløb til 28 Rigsdaler 24 Skilling,
 og heri ligger Aarsagen, hvorfor jeg overgav denne
 Tale til at bekiendtgjøres ved Trykken. Hvad of-
 fentlig er modtaget, bør og offentlig gjøres Regnskab
 for, og her er det:

Soldat LARS GULBRANSONS Enke med			
4 Børn fik	5 Rd. 48 skil:		
— HALVOR CHRISTENSONS Enke			
med 2de Børn	5 - 24 -		
— OLE OLSONS Enke med 1 Barn	5 - 24 -		
— OLE GULBRANSONS Enke med			
1 Barn	4 - 48 -		
— ERIC STEPHENSONS Enke med			
2de Børn	4 - 24 -		
— HANS OLSONS Enke med 3de			
Børn	3 - 48 -		
Denne fiste havde nys forhen ved			
en goddædig Haand faaet	2 - 48 -		

Følgelig har jeg havt den Glæde

at uddeele til disse fattige Enker 30 Rd. 72 skil.

For hvad jeg deraf baade i Guds Huus har
 modtaget, og for det mig tilsendte, skylder jeg her
 offentlig at bevidne min Tak, og ligesom jeg haaber,
 at denne Goddædighed ikke skal være spildt, og bli-
 ve ilde anvendt, saa ønsker jeg og, at disse Blade,
 saa vidt de gaae, maae blive til Opmuntring for an-
 dre, til at komme Enken og de faderløse ihue, og
 at min Tale maae blive læst til Nytte og Opbyg-
 gelse.

Vi staae i Dag, Elskte Tilhørere! paa Randen af det gamle Aar, og ere nær ved at lægge en vigtig Deel af vort Liv tilbage; Snart skal vi sige Farvel til en Tiid, som var givet os af Gud, og givet os til nyttig Anvendelse, til i den at insamle et saligt Forraad af Troe, af Dyd og de Gudfrygtigheds Gierninger, som skal komme os vel tilpas i vor Lives Vinter, ja blive vor Ære og Roes i Evighedens Hølt; Et Aar er nu løbet til Ende af Tiiden, og denne Tiid kommer aldrig meer tilbage, vi faae ikke meere de henrundne Timer at see, forinden vi finde dem igien ved Evighedens Domstoel, der, hvor de enten vil friekiende eller og anklage os. Men skulde vi vel lade dem døe bort uden at erindre deres Minde? og skulde et Aar slumre hen for os, og nedsynke i Evighedens Hav uden at opreise paa Bred-

den

den deraf en Ihukommelses Stytte til Ære for Gud, som hidindtil har hiulpet, og til Opmuntring for os selv, som snart skal vade ud paa et nyt Dyb, og viide ikke, hvad Gud der vil lade os møede? Nei, Elskte! saa føelesløse ville vi ikke være, saa uagtsomme Tillskuere af Herrens Gierninger anstaaer det ikke Christne at findes. Det forbiegangne af Aaret er alt for rigt paa Begivenheder saavel for Staten i Almindelighed, som for enhver i Særdeleshed, at der hos den tænkende Siæl maae have giort et dybt Intryk, og dette Intryk ville jeg i Dag nytte til at opnaae mit Formaal: Jeg staaer her for at fyldestgiøre min Inbydelse og at opfylde en Pligt, som vel er et Saar for mit Hjerter, men tillige en Følge af min varme Kierlighed for Kongen, mit Føde-Land og Dig — Min Elskte Meenighed! ved hvis Bröst jeg er opammet, hvis Blod løber i mine Aarer, hvis Glæde er min Glæde, og hvis Sorg er min Sorg. Du favner ved Aarets Slurning nogle af dine Sønner, hvis Døed forekom Dig saa meget smerteligere, som den var en Følge af Krigen, Du aldrig før kiendte, og hvoraf Gud i dette Aar har ladet os føele en ringe Deel; Døeds Aarsagen maaskee meere end Døden selv har sat dit Sind i Uroelighed,

og

og bragt Saaret dybere ind i dit Hierte; Og hvorfor skulde jeg da ikke føle mit Kald som Guds Tiener og Din Ven, om mueligt at stille denne Uroelighed, og læge dette Saar; Glad ville jeg gaae ned herfra, om det ved Guds Naade lykkes mig at beroeligen den sörgende Fader, at törre Öyet paa den grædende Enke, og under dette tillige at plante et værdigt Minde paa vore Brödres Grav, som ved at have lidt ondt i Krigen ere blevne et Offer for Döeden; jeg laaner dertil Pauli Ord i 2 Thimoth. 2. 3.

Liid Du ondt, som en god Jesu Christi Stridsmand!

Og jeg uddrager deraf denne Sanhed:
Ved at liide ondt i Krigen og döe
feierlig i Kampen erhverver Soldaten
Sig et værdigt Æreminde.

Under adskillige Billeder behager Guds Aand at forestille os vor Christendom, foreenet med alle de Pligter, og Besværligheder, den Umage og Aarvaagenhed, den Troeskab og Standhæftighed, der hörer til at bevare en god Samvittighed for Gud, og at gaae ufordervet igiennem en ond og lastefuld Verden,

den, men af alle Lignelser synes mig ingen ædlere, og for det menneskelige Hiertes Ærekiærhed meere opvækkende end den, Skrivten laaner af Soldatens Stand og det Kald han er gaaet ind i, saasnart han har soëret Kongen og Fædrene-Landet sin Troeskabs-Eed; Forholdet bliver der saa ligt hinanden, saa at den, som seer en retskaffen Soldat paa sin ærefulde Bane, naar han med Troeskab i sit Herte, med Lydighed mod sine Forsatte, med Velvillighed under sine Besværligheder, med Aarvaagenhed paa sin Post og med Mod paa Kampens Dag vandrer Heltens Navn og Belønning i Møde, den seer just Billedet paa en oprigtig Christen, som med Stadighed i Aanden, og udrustet med Troens Kraft gaaer Jesu Budords Veje, Som ikke giver efter for Fristelser, ikke afskrækkes af Færrer, men iiler uforfagt mod Ærens Krone.

Liid Du ondt som en god Jesu Christi Stridsmand.

Det er med Soldatens Liv som med Christendommens Övelse, det lover ikke saa let Sejer, ikke saa hastig Maalet, forinden man har lagt mange Besværligheder og meget ondt tilbage; Siælen maae dannes til hvad
den

den skal blive, og denne Dannelsse koster Tiid og Möye; Ingen er blevet en Helt paa een Dag; igiennem at udholde de mindre Farer forberedes han til at gaae en større i møde, og ved at liide ondt giøres Sielen uforfærdet til at öyne Blod og Döed. Men hvo kan skildre alt det onde, som Soldaten maae vænnes til at udstaae? ikke Feldt-herren selv, thi han er Menneske, og veed ikke forud hvad der kan møde? Ligesaa lidet, som man kan opregne alle de Farer, vor Dyd i Verden kan løbe an paa — thi Ondskab er megen, og hvert Hierte har sin Forræder — saa umuligt er det forud at see hvad ondt, der kan møde Soldaten, saasnart han er gaaet ud for at opfylde sit Kald, og at fyldestgiøre sin Eed; Skal han opsoge sin Fiende, saa koster denne Sögen ham ofte en træt Foed og en besværlig Vej; Krigens Bane er ofte som Dydens, trang og klippefuld; ikke den lette og brede, men den snevre og tornefulde fører til Ære; Og paa denne Vej ledsager ofte Frosst og Kulde, Hunger og Törst ham; Disse ere gemenlig Krigens Følge-Svenne, ikke for det saa skal være, at Soldaten skal hungre og törste; Thi hvo er den Anförer, som vil sig selv vel, og ikke förger faderlig for Folket? Hans egen Ære beroer paa Soldatens Vel, og skulle

skulle han være haard nok til at foragte dette Bud, da bör Landets Foragt være igien hans fortiente Lön; Nei saa ond ville vi ikke tænke nogen, hverken mindre eller større Anfører, men det tænke vi os som fornuftige, at uforudseede Omstændigheder, og ofte Krigens Lykke, som efter Det evige Forsyns Vink og Villie er forskiellig, gör, at der i Morgen fremtræder de Besværligheder, som ingen Dødelig i Dag kunde tænke. Og disse Besværligheder forvolder undertiden Mangel midt i Overflødighed. Og skulde det vel være meere vanærende for Soldaten at føle under Krigen Mindelse af Hunger og Hyttens Forkrænelighed, end det var for vor Jesu, Salighedens store Helt, at hungre, da han i Örken kiæmpede med Mørkheds Fyrste? Føeler ikke ofte den dydige Fader, som, omringet af en talrig Afkom, maae tage Brødet fra sig og give det til Börnene, føeler han ikke Hungerens Mindelse? Og er denne Mindelse ham til Vanære? Eller er det meere Skam at hungre som Soldat end som Borger? Apost: Poul anfører det som en Følge af den Tieneste, han havde begivet sig i, da han såer Jesu Christi Fane, at han havde følet baade Hunger og Tørst og Kulde og Nögenhed, dog tabte han derover ikke Modet, derfor udraaber han ikke Christendommen

men

men som utaaelig, fordie den har sin Möye, Hvoe skal kunde skille os fra den Christi Kierlighed? Hunger eller Nögenhed, Fare eller Sværd? Rom. 8. 35. Det er kun feige Siæle, som frygte alle Farer, som aldrig ere glade uden ved et fuldt Bord og i Vellystens Skiöd, hvis Gud er deres Bug, og hvis Himmel er altid at have Nok, og meene J vel, at den Siæl kan være skabt til noget stort, som ikke raaler at liide ondt? Nei anderledes maae en Christen, anderledes maae Soldaten tænke. Liid ondt, som en god Jesu Christi Stridsmand! Han gaaer til Farer, og han gaaer i Farer, hvor han gaaer, derfor maae Forsigtighed ledsage hans Trin, men denne Forsigtighed koster ham mangen kold og vaagen Stund, naar han i Nattens Mörkhed maae see med Dagens aabne Öyne; Naar Troeskab maae holde hans Öye vaagen og hans Siæl opmærksom, og naar han hvert Öyeblik maae føle Værdien af sin Eed, og Storheden af den Tanke, at han vaager for Tusindes Liv.

O Tænk dig Soldaten, Du Sövnens kielne Yndling, som lever for at sove, og drukner din ypperlige Siæl i Magelighedens Skiöd, Tænk dig den aarvaagne, den forfrosne, Soldat — han er din Broder — men Brödres Lod er ofte forskiellig!

Du lykkelige Arbejder, som efter din Dages Sved hviler roelig ind i Søvnens velgiørende Arme! O tænk Dig Soldaten, som efter en trættende Dag maa ikke tillade sit Öyelaag at synke, og ikke sin Foed anden Hvile, end om han var en levende Strytte imellem Himmel og Jord! For din Sikkerhed, for din roelige Søvn vaager han, og det faldt Dig maaske aldrig ind, at Du skyldte ham Erkiendtlighed derfor! Men ofte er denne vaagne og sövnlöse Nat Forlöberinden for Kampens blodige Morgen; Röd som Morgenröden felv ere ofte de Marker, over hvilke han da maae vandre, og bier man efter Soelens Skin, saa er det kun for at see desbædre at myrde. Döden jager da om fra Rad til Rad, fra Mand til Mand, Ild og Rög og Damp og Krudets Torden udbreder Ödelæggelse, heele Naturen skiælver, men Soldaten maae ikke skielve; Döv maae han være mod sin döende Staldbroders siste Suk, kold mod de Halvdöedes Jammer, uforfærdet i sit Angreb — meer end Menneske i at foragte Döeden — kun Gud, sin Konge og sin Seier maae han tænke, alt andet maae han forviise af sin Siæl, og med disse Tanker maae han enten vinde eller döe — ja Lykke at döe! men ofte faaret indtil Siælen, [og den velgiørende Döed flyer, for at skiænke ham

Li.

Livets lange Painsler; Maae det nok ikke heede af Poulø: Liidt ondt, som en Stridsmand lider! men liid det tillige som en god, som en duelig Stridsmand, der gaaer utvungen til sine Pligter, som udholder dem med uforrøden Troeskab, og tiener Kongen, som han tiener Gud, med uforanderlig Oprigtighed; Og afgjort er det vel, at ingen kan være en god Soldat med mindre han tillige er en god Christen; Thi troe J, at Laster giver sandt Moed, og at Letfindighed avler Helte-Dyder, at man uden Religionens Kraft kan lære at foragte Døeden og staae troefast i Kampens Farer? O da ville J tilfist i et ulyksaligt Öyeblik erfare anderledes! Paa eders Roeligheds Bekostning ville J erfare, at i Nærheden af Farer og Døed træder Medviiderinden frem, som boer i Hiertet, at den tordner igiennem Siælen med en Stemme, som ikke Vaabenes Brag kan döve, at Samvittigheds Nag og Forfærdelse vil forvirre eders heele Væsen, og giøre, at J enten vælger en skammelig Flugt, eller bliver mindre duelige paa det Stød, J staaer; Nei hil være Dig, du gode Stridsmand, paa hvis Hierte Religionen har viist sin velgiørende Kraft til at omvende og forbedre Dig! Paa Dig kan Landet liide, Dig kommer vore Forbønner til Nytte, over Dig

vaager Norges Skyts-Engel! Udrustet med Troens Kraft gaaer Du allevegne tryk under den guddommelige Freedlysning: Er Gud med os, hvo kan da være imod os? Vælg denne Tanke, min stridende Broder! vælg den i Kampens Time til Din Lösning, og Du skal da enten leve med Seier eller døe med Ære!

Ja Æren er vel det mindste Krigeren kan have til Vederlag for al sin Møye, for det Liv, han skænker Staten, for den Døed, hvormed han ofte redder Landet; Han maae enten være døed paa Kampens Dag, fældet ved det drøbende Blye, eller udtæret igiennem Besværlighedernes Langvarighed, eller svækket ved Feldt-Sygdommenes Haardhed, sit Liv offerer han dog, og dette Offer er kostbart, det var det eeneste han havde, han tog det fra sig og sine, og gav det hen for det Almindelige, og den samme Ret, Staten har til hans Liv, den samme har han igjen til Statens Skjønsonhed; Det er ikke formeget, at man elsker ham, medens han lever, at man ærer ham efter hans Døed.

Liid ondt, som en god Jesu Christi Stridsmand! Ikke for blot at liide igiennemgik Jesus vor Forsonere alle sine

siue Trængsler, de mange Slag, de haarde Stød, den blodige Kamp, Nei, for ved Liidelser at frelse os; Ved hver af dem stoed han i vort Stød, for hver af dem forhvervede han os Befrielse, hver Strid var Seier, og hver Seier var til Gavn for Verden, skulde han da ikke for os Verdens Kierlighed? Men den var til Ære for ham selv. Hver Liidelse var en Æres Trappe, hver Blods Draabe en tilkiøbt Ret til evindelig Herlighed og Ære, Det sidste Puft, hans seierrige Döed, en vunden Adgang til Ærens Throne ved Faderens höyre Haand. Apost. Poul anförer, i Ebr. 12. 2 3. Jesu Christi vundne Ret til Himlens Ære som en Opmuntring for Christne til Bestandighed i Kampen, og til et glad Haab at vænte med ham sin Belönning: Betragter Ham, den Jesum, Troens Begyndere og Fuldkomnere, som lidde taalmodig, som igiennemgik saa megen Skam, men nu sidder hos Guds Stoels höyre Siide! og Han Selv, vor seierrige Forlöser, taler derom, som et Löfte, der var ham givet, som en Ret, han efter Seieren havde forient: Jeg har forklaret Dig paa Jorden, jeg har fulkommet den Gierning, som Du har givet mig, at jeg skulde giöre; Forklar Du og mig Fader! nu hos Dig Selv med den Klarhed, som jeg havde

hos Dig, för Verden var. Johan. 17, 4. 5. Saa var Jesu Christti Ret, og den har han ved sit Blod erhvervet sine troe Stridsmænd paa Jorden, de liide ikke blot for at liide, ikke fordi de ere Maalet for Den Eviges Vrede, men de liide til sin egen Ære, til at forbædre Hiertet, til at opbygge Verden, og til at vinde sig selv en Naades Belønning, en salig Hæder hiffet: Hvoe som vinder, han skal arve alle Ting, og jeg vil være ham en Gud, og han skal være mig en Søn. Apoc. 21, 7. Og Apost. Poul forud saae i Aanden den Hæders Stund, der i Döeden biede paa ham til fulkommen Vederlag for alle hans Strids-Dage. Jeg har stridet den gode Striid, fulkommet Löbet, bevaret Troen; I det övrige er Retfærdigheds Krone henlagt til mig. 2 Tim. 4. Og den Ret, den Evige Fader gav sin Eenbaarne Søn efter inlagt Seier til Hæder og Ære; og den Adgang, Jesus Christus giver sine troe Stridsmænd til Ærens evige Eie, den lærer baade Eder og mig, hvad en troe Soldat har at vente af skiön-somme Medborgere, og at vi ikke bör misunde ham den kostbare Ret han har til vor Kierlighed, Ære og Agtelse, den er ofte kiøbt paa hans Roeligheds, paa hans Lives Tab. Æren, siger man, er en Skygge, men ofte har Soldaten kun denne Skygge at gribe efter,

tage

tage vi og denne Belønning bort, da flappes den fiste Drive-Fier, som skulde tilskynde ham til Pligter og Moed.

Dog! en Rettkaffen Soldat har Ære i sig selv, i Beviistheden i at have opfyldt sine Pligter, i at have handlet troe mod Kongen og Landet, hans Liv er ærefulde Dage for Staten, som har frembragt en værdig Søn, lig den gode Fader, som ved Födselen gav sin Søn Ære, men ved dennes værdige Forhold faaer den betalt, saa er og den rettkafne Soldat til Ære for Föde-Landet, medens han lever, og hans Döed aabner ham Ingang i Ærens Tempel, hvor Dyd og Troefasthed faaer den Krants, som Jordisk Udödelighed kan bortskienke, hvor Helten endog lyser efter sin Döed, og hvor Ihukommelsen af hans Navn förer Vandringsmanden med Ærbödighed til hans Grav.

Hvov er Norsk Mand med ærekiær Siæl, og er ikke villig til i Dag med mig at skienke dette gode Minde til vore Brödre, hvis Stöv Jorden ejer, hvis Aand, jeg vil haabe, er gaaet ind i Udödelighedens Boeliger hos Salighedens Gud, og hvis Navne bör hædres, som troe og rettkafne Soldatere. Da Kongen og Födelandet nys kaldte sine

Sønner ud paa Stridens Skue-Plads; Da Gud fandt for godt ved Krigs-Trompetens pludselige Lyd at vække os op af vor flumrende Roe, thi hvor fielden bliver Fredens Lyksalighed paaskiönnet, da gik og vore Brödre af denne Menighed ud, men de kom ikke alle tilbage, otte savne vi af dem, hvoraf de fem döede under Krigens Byrder, og de tree bragte Döeden hiem med sig; Lad os hædre disse Döede, men ikke ynke dem; Kierlighed til Kongen og Troeskab mod Fædrene-Landet, naar den boer i en mandig Siæl, da berler den ikke om Taarer, og trænger ikke til Qvindens Medynk; I Gud og i sig selv finder den Styrke, og denne Styrke kiendte aldrig den feige. De faldt vel ikke, disse vore Brödre, i Kampens Stund, den Tiime, der bliver en nye Alder i Nordens Historie, og giver Norges Sønner uforglemmelig Ære, deres Blod behövedes ikke til at beskrive Qvistums ærefulde Seier, kun med fem af vore Bröders Liv kiöbte Norge sin gamle Glans tilbage, og disse fem Helte sov ikke ind förend et Tiedobbelt Antal af Fiender laae udstrakte for deres Födder, og en Hær af otte hundrede kyssede deres bleege Haand, og bade om Freed. Men ikke er deres Ære derover mindre, thi om de havde behövedes der, skulde de blevet sine Brödre liige,

lilge, deres Döed er dog Krigens Döed, og Helten, som tit gaaer uskad igiennem Ild og Damp, blegner hastig paa Syge-Sæng; Vi optage derfor i Dag deres Navne fra For-glemmelse, og min Pligt blev det at sige Eder offentlig, hvoe disse Döede ere:

Dragon HANS HENRICSON af det Oplandske Dragon Regimente, han var 25 Aar gammel, har tient Hans Majestet $4\frac{1}{2}$ Aar, döede i Friderikstad, efterlader Enke og tvende Börn.

Soldat LARS GULBRANSON af det andet Aggershuusiske Regimente, han var 34 Aar gammel, har tient Hans Majestet 9 Aar, döede strax efter Hiemkomsten fra Hustru og 4 Börn.

— **NIELS OLSON** af samme Regimente, han var 25 Aar gammel, har tient Hans Majestet i 5 Aar, döede strax efter Hiemkomsten fra en ung Hustru, med hvilken han kun 1 Aar havde været gift, og fra 1 Barn.

— **HALVOR CHRISTENSON** af det andet Oplandske Regiment, var 28 Aar
B 5 gam-

gammel, har tient Hans Majestet 5 Aar, døde i Christiania, og efterlader Enke og tvende Børn.

Soldat OLE OLSON af samme Regimente, var 32 Aar gammel, har tient Hans Majestet 9 Aar, døde faa Dage efter Hiemkomsten fra en nyegivt Hustrue og 1 Barn.

— **OLE GULBRANSON** af samme Regimente, var 29 Aar gammel, har tient Hans Majestet 5 Aar, døde i Friderichstad fra en ung Enke og 1 Barn.

— **ERIC STEPHENSON** af samme Regimente, han var 38 Aar gammel, har tient Hans Majestet 8 Aar, døde i Christiania, og efterlader Hustrue og tvende Børn.

— **HANS OLSON** af samme Regimente, han var 31 Aar gammel, har tient Hans Majestet 9 Aar, døde i Udevalla i Sverrig, og efterlader Enke med 3 Børn, hvoraf det eene blev føed efter Faderens Død.

J Elskte Brødre af den samme Orden og Stand, J som nyde den Ære at bære Kongens Vaaben og Landets Skiold, sig i Dag disse eders hensovede Brødre det sidste Farvel! Fra Graven kalde de eder efter sig paa Troeskabs, paa Retskaffenheds Bane, følg dem saaledes, som Norges Sønner altid har fulgt Ærens og Troeskabs og Tapperheds Røst! Umueligt blev det eder, det veed jeg, at svige Kongen og Fødelandet, J have gammel Hævd paa Helte-Moed, og saa brave Sønner kan aldrig vanflægte fra saa kække Fædre! Det er Heltes Blod, som løber i eders Aarer, og saa stille dette Blod er i Freeden, saa varmt, saa fyrigt, saa bruufende er det i Striiden, og saa er Normands Siæl, den praler ikke af de Fortienester, som den har, mindre af de, den vil viise; men naar Tiid er, staaer den som Klippen, derfor kiender man ofte ikke dens Værd, førend man behøver dens Brug. Men Elskte Brødre! lad det ikke være nok, at J viise eder troe og moedige i Kampen, vær ligesaa standhaftige i at udholde det onde, som gaaer for Kampen; Taal Hunger og trættende Gange og Aarets Strængthed saaledes, som Kiemper i Norden bør være vante til at taale det! Lad Soelens fydlige Yndling længe

ge

ge nok fryse til Iis, naar han seer den første Riimfrost, Norges Sønner har et varmt Blod, som ikke stivner i Kulden, opklæk derfor ikke eders Afkom ved Ildens Varme, denne Varme skulde blive deres første Forræder; Hvor J gaae Elskte Brødre, vilde J jo at J ere dødelige, og at Livets Fiende luurer bag et Öyeblik, J ere da vel ikke Daarer nok til at love eder selv en fildig Alderdom, thi dette Löfte bedrager mange; men fra det Öyeblik, J have soeret eder for Kongen og Landet, da vare J affindige, om J gjorde eder vis Regning paa at blive graa! Nei, erindre Eder, hvad hiin Norges store Konge sagde paa den Dag, da man raadede ham at flye for en overlegen Fiende: *Norges Konge er ikke skabt for langt Liv men for Seier.* Troelskab er langt Liv og Rettskaffenhed gielder som graa Haar, og ere end disse Eders Brødre, som døde i Kongens og Landets Tieneste, bortvisnede i Livets beste Alder, de ere dog blevne ældre end mangan uværdig gammel, hvis lange Aar blev bortsovet i Unytte for Staten og Medborgere; Deres Aske hviile altsaa trygt, hvor den end er hiemt, og deres Minde vare hos os i Velsignelse; men denne Velsignelse skal ikke være et blot Ord, Æren, vi i Dag plante

plante paa deres Grav, skal ikke være en tom Lyd, vor Adfærd skal beviise, hvad vore Læber har sagt, det vi ikke meere kunde giøre imod dem, det ville vi giøre imod deres Enker og Børn, deres Taare ville vi, saa meget vi kunde, aftørre, deres Trang ville vi afhjelpe, de ere jo ikke døde, de brave Soldater, de leve igien i deres Sønner, og disse Sønner ville vi opdrage for Staten, maaskee den Time kommer engang, at de kunde hævne sine Fædres Døed. Snart nærme vi os den første Dag af det nye Aar, da vi samle os i Herrens Tempel til at invie os i Hellighed for Gud, og at inbyde Himlens Velsignelse over os og Aaret, badre kunde vi ikke hellige den Dag end med Kierligheds Övelse; Og ville vi lokke Himlens Velsignelse ned over os og vore Børn, da skeer det ved at hielpe Enken og den Faderløse; Hvad vi giøre imod en af disse mindste, vil Dommeren paa hiin Dag betragte som gjort imod sig, og hvad godt vi sende dem i Löndom, vil Gud betale aabenbare; Enhver som vil, og hver som kan, bringe da i Templet sin Gave med sig, og denne Gave skal være Herren takkelig, og det er vel det mindste vi kunde give ham igien for alle hans Velgierninger imod os i det forbiegangne Aar. Tak o gode Fader for hver

Tiime,

Tiime, som randt hen under din gudomme-
lige Kierlighed, Tak for hver Glædes Smil,
som din Godhed lokkede frem paa vort Kind,
Tak for hver Sorrigs Taare, som trillede ned
af vort Öye! Ach at vi kun elskede Dig,
som vi burde, da skulde al Ting tiene os
til gode! Tak for Freeden, Du længe undte
os, Tak for Krigen, hvormed Du overrum-
plede os, det er nyttig at vi efter vor lange
Sövn blive opvakte, fra Roelighed ere vi
overgangne til Sikkerhed, og Sikkerhed er
Siælens störste Fare; O Herre gör os aar-
vaagne, förend det er for silde, förend Dom-
meren staaer for Dörren! Dine Tienere, det
heele Folk beder Dig med en bekymret Siæl:
O Herre giv os Freeden! thi hvad ere
vi uden den? Vi faae med Graad og höste
med Taare; Men har Du alt draget Sværdet,
har Du allerede Kaste-Skovlen i Din Haand,
og er Tiimen alt bestemt, naar Du vil bruge
den, o Fader! o Gud! kast ikke for haardt,
at ikke Kornet skal følge med Klinten! Spaer
de onde for de godes Skyld, spaer os alle for
Jesu, vor Forsoneres, vor Talsmands Skyld!
Vi anbefale Dig os alle nu og i det kom-
mende Aar, vi overgive til Din Varetægt det
kiæreste vi have paa Jorden: vor Konge og
vort Land, o Gud elsk Ham, lykfaliggör
Ham, gör vel imod Landets Fader,
saa

faa nyder Börnene godt deraf! Glæd Hendes Majestet Enke-Dronningen med den Glæde, som er Hendes fildigere Dage værdig og Hendes høye Siæl anstændig, Du og Din Naade være Hendes Glæde! Vor Elskte Kron-Prints — HAN, som eier vor heele Siæl ——— HAN, som blev vort fiste Haab! Vore Læber kunde ikke udtrykke hvad vort Hierte tilönsker HAM, gierne ville vi tilbede HAM alt Stort, alt Godt, alt Lyksaligt, men os fattes Ord, og Du maae tage Hiertet for fyldest, vi ville tilbede HAM at eje Dig o Gud! da faaer HAN Viisdom og Mandighed og Stryke til at fuldende, som HAN har begyndt! Du o Almægtige, som nys styrede Bölgen, der förte FRIDERICH og al vor Lykke, og styrede den saa vel, o folg HAM allevegne, beskyt HAM hvor HAN gaaer, thi HAN gaaer omkring som en Læge for Staten! Læg Naade til Naade, læg Velsignelse til Velsignelse for Hans Kongelige Höyhed Arve - Printsen! vederlæg Du Selv Hans milde Hierte, og velsign Ham for alt det gode, Han har gjort mod mange, endog mod denne Mee-nighed, ved Sin Höye Gavnildhed har Han her befordret Tarvelighed og Vinskibelighed, vi takke Ham derfor med en varm med

en skionfom Siæl; men vær Du o Gud,
for dette ligesom for alt andet Godt Hans
Skiold og meget store Lön! Hans Ge-
mahl Hendes Kongelige Höyhed,
Hans Höyhed Prints Christian Fride-
rich og de Kongelige Printseffer over-
give vi til Din Godhed og Varetægt! Om-
favn Dem og den heele Konge-Slægt
med Naadens Arme, lad Dem alle være
som Eet, et Lives Træ, under hvis Blade
vi finde Lye og Beskyttelse! Hör o Gud
vort siste Suk, og dette Suk er for os selv
og vort Land! Red det, ophielp det!
ikke ved Miracler, ikke ved at lade Guld
og Sölv nedregne fra Himlen, men ved at
omskabe os til flittige, til tarvelige, til dy-
dige Borgere; Forbædre vort Hierter, for-
bædre vore Sæder, lad os opføge de gamle
Veie, som førte til Hæder, og giv, at vi
endnu engang maae blive, hvad vi forhen
vare — et Lykkeligt Folk!

Hör vor Bön, hör den for Jesu Skyld
Fader vor, Du som er &c:

Læs mere om projektet på:

www.kb.dk/EOD

www.books2ebooks.eu

Om EOD-projektet

“eBooks on Demand” (EOD) – på dansk “eBøger on Demand” – er et europæisk samarbejdsprojektet, der blev indledt i 2006. Det omfatter 14 national- og universitetsbiblioteker fra hele Europa og finansieringen sker bl.a. via EU.

Projektet har gjort det muligt for brugere af Det Kongelige Bibliotek at bestille ældre bøger som eBøger på nettet via REX. På længere sigt vil brugere på denne måde få adgang til millioner af bøger på nettet fra europæiske biblioteker leveret i digital form som søgbare PDF-filer – såkaldte eBøger.